

TIJD *Schrift*

nummer 67 maart 1998

Historische Vereniging Vlaardingen

Colofon

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:

- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt f 35,00 per jaar, voor jongeren t/m 25 jaar f 25, te voldoen per acceptgirokaart. Het postgironummer van de vereniging is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

W.C. den Breems, voorzitter
C.J. Hart, secretaris
A.W.J. Andriessen, penningmeester
J. van Elk
A. Ouwendijk
E. van Rongen
mevr. H.C. Verloop

Adres secretariaat/ledenadministratie:
Prins Bernhardlaan 12
3135 JB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 7063

Adres ledenactiviteiten:
Kortedijk 16a/b
3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322 (overdag)

Adres losse verkoop publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CD Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Redactie Tijd-Schrift:

E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
C.M. van den Boogert
A. Maarleveld
B. Ruigrok

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette, bij voorkeur in WordPerfect voor Apple Macintosh of WP in MS-DOS formaat.

ISSN 1380-2992 © Historische Vereniging Vlaardingen

Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Redactioneel	3
Van de Voorzitter	5
Convocatie Algemene Ledenvergadering 1998	6
Notulen Algemene Ledenvergadering 1997	7
Jaarverslag en overzicht activiteiten 1997	9
Dat vindt u niet in de dossiers - <i>M. Bot</i>	14
Versjes van weleer - <i>A. Brauckman</i>	19
Weet u het nog? - <i>W.C. den Breems</i>	27
Restauratiespreekuur	29
Lezingen en excursies	30
Boekbespreking	35

Op 9 juni 1953, 'Opbouwdag', is de brug over de Vlaardingse Vaart aan de Delftseveerweg officieel geopend. Zie het artikel van Maarten Bot op pagina 14. Op de achtergrond het oude politiebureau (met de rolstoelvriendelijke trap). (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

MAKELAARDIJ

Bemiddeling bij:

*Koop en verkoop
Huur en verhuur
Hypotheken*

**Taxaties
Beheer**

Alle verzekeringen

Schiedamseweg 26 Vlaardingen

Telefoon (010) 434 38 44

Telefax (010) 435 93 34

**1e VLAARDINGSE
HYPOTHEEKCENTRUM BV**

SCHIEDAMSEWEG 26

POSTBUS 188

3130 AD VLAARDINGEN

TEL. 010 - 4358662

schoonmaakbedrijf b.v.

J.H. van 't Wout

Kon. Wilhelminahaven Nz. 1
3134 KE Vlaardingen

Tel.: (010) 435 51 66

Fax: (010) 435 04 76

- NIEUWBOUW
- RENOVATIE
- ONDERHOUD
- GROND- EN KABELWERK
- RIOLERING- EN STRAATWERK

WERNER
AANNEMINGSBEDRIJF BV

James Wattweg 26

Postbus 136

3130 AC Vlaardingen

Telefoon: 010 - 4358844

Fax 010 - 4602603

Redactioneel

Wat heeft 1998 voor u als lezer van Tijd-Schrift in petto? Wel, allereerst natuurlijk de gebruikelijke artikelen over uiteenlopende historische onderwerpen met betrekking tot Vlaardingen. Dan, als opvolger van de serie 'Weet u het nog?' (waarvan overigens nu nog een allerlaatste aflevering met reacties), het eerste deel uit de reeks 'Dat vindt u niet in de dossiers.' Op de Algemene Ledenvergadering 1997 vertelde de heer Maarten Bot enkele 'sappige' verhalen uit de tijd dat hij als rechterhand van wethouder Teun de Bruijn meewerkte aan de opbouw van Vlaardingen. Deze vielen zo in de smaak bij het publiek dat de redactie besloot hem te vragen ze voor Tijd-Schrift te boek te stellen en om dit jaar in elke editie steeds een verhaal te plaatsen. De eerste aflevering dus deze keer, met enige anecdotes over Opbouwdag 1953. Verder wordt in samenwerking met het organisatiecomité van Open Monumentendag een 'special' voorbereid over het thema van dit jaar: restauraties. In de augustus/september aflevering kunt u deze verwachten. Daarnaast brengen we, zoals gebruikelijk, het verenigingsnieuws, lezingen, excursies, boekbesprekingen enzovoorts.

Deze aflevering van Tijd-Schrift bevat ook een door Arij Brauckman geschreven artikel over zijn vader Herman, die in de eerste helft van deze eeuw plaatselijke bekendheid genoot als gelegenhedsdichter. Uiteraard zijn enkele van zijn vaak zeer aardige werken ook opgenomen.

Verder natuurlijk de jaarstukken t.b.v. de Algemene Ledenvergadering op 24 maart a.s. en, los bijgevoegd, het financieel overzicht 1997 en de begroting 1998. Let u even op: ook bijgesloten is de acceptgirokaart voor het voldoen van de jaarlijkse contributie. Zorgt u er alstublieft voor dat deze tijdig wordt overgemaakt. Vorig jaar heeft de penningmeester erg veel moeite moeten doen om vele in gebreke gebleven leden alsnog tot betaling te bewegen. Dat zou toch eigenlijk niet nodig moeten zijn, graag uw aandacht hiervoor!

Tot slot nog een extra reden om dit jaar eens naar de Algemene Ledenvergadering te komen: in het deel van de avond na de pauze zal er onder meer een muzikaal historisch spektakel worden opgevoerd. Zie voor meer details het lezingenprogramma op pagina 30 en volgende.

Wij hopen u in groten getale te mogen ontvangen!

Eric van Rongen, eindredacteur

IN JE STOUTSTE DROMEN

...is niets onmogelijk

drukkerij stout

A. Hoogvlietstraat 6 3134 CC Vlaardingen Tel. 010-2480603 Fax 010-4344878 E-mail: drystout@wirehub.nl

Boekhuis den Draak

Veerplein 33-35

Vlaardingen

(010) 4358822

Voor **studieboeken**:

(010) 4600066

Weer volop leverbaar:

Vlaardingen in beeld, deel 1 en 2

(herdrukken uit 1985 en 1987)

Nostalgische prijs: **29,90**

(na 1 mei 34,95)

Van de voorzitter

Jaarboeken, Tijdschriften, goede lezingen, een ledengroei naar meer dan 1200, het kan niet op. Ook via de plaatselijke media heeft de Historische Vereniging het afgelopen jaar van zich laten horen, positieve geluiden.

Maar het zat niet allemaal mee het afgelopen jaar. Het bestuur had u al ingelicht dat door het stopzetten van de gemeentelijke bijdrage aan het Historisch Jaarboek het financieel een moeilijk jaar zou worden. Helaas is deze voorspelling uitgekomen en hebben we het jaar 1997 met een flink tekort moeten afsluiten. Het eerste waar je dan aan denkt is wederom een verhoging van de contributie. Maar juist de aantrekkelijke contributie van f 35,00 is een lage drempel om lid te worden en te blijven van de HVV. Daarnaast leveren onze publikaties een duidelijk herkenbare bijdrage aan het culturele en sociale leven van onze stad. Een ieder moet daarvan kunnen profiteren.

Gelukkig hebben we door het nemen van een aantal maatregelen de begroting voor het jaar 1998 weer sluitend kunnen maken. Toch blijven de financiën de komende tijd een zorg van het bestuur. We zullen ons inspannen om u, voor een zo laag mogelijke prijs, te blijven bieden wat u van ons gewend bent.

Maar zoals u wellicht heeft opgemerkt is onze vereniging het jaar 1998 goed begonnen. Op 13 februari verscheen het fraai uitgevoerde en bijzonder interessante boek over de Broekpolder, dat met subsidie van het VSB fonds en de Gemeente Vlaardingen tot stand is gekomen. Een boek dat heel goed past in één van de doelstellingen van de Historische Vereniging: het uitgeven of doen uitgeven van een orgaan en van boeken, geschriften en prenten op historisch gebied. Op velerlei wijze mag dit boek over de Broekpolder historisch genoemd worden en zal het zeker een positieve bijdrage leveren aan de uitstraling van de Historische Vereniging Vlaardingen.

Zo gaat een jaar snel voorbij en houden we, bij leven en gezondheid, op 24 maart a.s. onze Algemene Ledenvergadering. U komt toch ook ?

Wout den Breems

Convocatie voor de Algemene Ledenvergadering 1998

Het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen nodigt de leden uit tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering die plaatsvindt op dinsdag 24 maart 1998 in Wijkcentrum Holy aan de Aristide Briandring (achter Albert Heijn op de Loper). De bijeenkomst vangt aan om 19.30 uur.

Agenda

- 1 Opening door de voorzitter.
- 2 Ingekomen stukken.
- 3 Notulen Algemene Ledenvergadering van 25 maart 1997 (zie pagina 7-8 van dit Tijd-Schrift).
- 4 Jaarverslag secretaris (zie pagina 9-13 van deze uitgave).
- 5 Financieel verslag 1997 en begroting 1998 (los bijgesloten).
- 6 Verslag kascontrolecommissie en benoeming nieuwe kascontrolecommissie.
- 7 Mededelingen van het bestuur.
- 8 Rondvraag.
- 9 Sluiting.

Na de pauze, omstreeks 20.30 uur, wordt aandacht besteed aan het 725-jarig bestaan van Vlaardingen en met name aan het feit dat op 14 mei 1273 aan Vlaardingen de stadsrechten werden verleend.

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, 25 maart 1997

De 30e Algemene Ledenvergadering werd geopend door de voorzitter, de heer W.C. den Breems. Voor een gehoor van 75 leden merkte hij op dat er niets plezieriger is dan op een ledenvergadering allerlei aardige zaken te melden over het reilen en zeilen van de vereniging.

Zonder nader in te gaan op de afgelopen 30 jaar, meldde de voorzitter met enige trots dat de HVV in deze 30 jaar eigenlijk geen tegenslagen heeft gekend en dat de vereniging in de jaren van haar bestaan aardig aan de weg heeft getimmerd. "Bijzonder is wel dat de Historische Vereniging ook heeft klaargestaan voor niet-leden, denk bijvoorbeeld aan de adviezen om genomineerd te worden voor de zo fel begeerde restauratiepenning van onze vereniging. Maar ook de gratis toegankelijkheid bij lezingen mag uniek worden genoemd. Dertig jaar lang heeft de Historische Vereniging Vlaardingen zich duidelijk gemanifesteerd op het historisch als het culturele vlak. Waarbij wij mogen aantekenen dat velen hieraan veel plezier hebben beleefd en natuurlijk nog beleven."

Vervolgens richtte hij zijn aandacht op het afgelopen jaar. Het Tijd-Schrift onderging wederom een 'face-lift', er verscheen opnieuw een fraai jaarboek en de vereniging vierde afgelopen januari een geweldig jubileum. "Het gaat goed met de vereniging en daarmee worden wij ook professioneler." Wat dit laatste betreft doelde de voorzitter om het besluit om zowel de leden- als de financiële administratie te automatiseren en wees hij op de presentatie van de vereniging op Internet.

Na deze positieve zaken moest de voorzitter echter ook melding maken van een minus punt. Met ingang van 1997 heeft de gemeente Vlaardingen de financiële bijdrage voor het Historisch Jaarboek stopgezet. Hierdoor is het bestuur genoodzaakt met ingang van 1 januari een kleine contributieverhoging door te voeren. "Jammer, zo'n gemeentelijk besluit; juist met een niet te hoge contributie is het aantrekkelijk om lid van de Historische Vereniging Vlaardingen te worden en te blijven. Hoe sterker onze vereniging is, des te beter kunnen wij een goede bijdrage leveren in het proces van meedenken over onderwerpen als de invulling en verbetering van historische objecten. Ook met onze publicaties dragen wij bij aan het historisch besef van onze stad. Daarvoor is er een Historische Vereniging Vlaardingen, die het waard is om dit alles te verwezenlijken." Met deze constatering verklaarde de voorzitter de vergadering voor geopend.

De secretaris meldde als ingekomen stukken berichten van verhindering van de heren J. Anderson en H.J. Luth.

De vergadering hechtte haar goedkeuring aan de notulen van de Algemene

Ledenvergadering van 26 maart 1996 en het jaarverslag van het secretariaat.

Bij het agendapunt Financieel verslag 1996 en begroting 1997 deelde de voorzitter mee dat hij vanwege de gezondheidstoestand van de penningmeester de taken van laatstgenoemde tijdelijk heeft waargenomen. Voor de opstelling van de financiële jaarstukken mocht hij rekenen op de substantiële inbreng van de heren A.W.J. Andriessen en A. Wapenaar. Hij dankte beide heren voor hun grote inzet in dezen.

Vervolgens stemde de vergadering in met het financieel verslag over 1996 en de begroting voor 1997.

De leden van de kascommissie, de heren A. Hofman en C. Zevenbergen, hebben de kas en de boekhouding van de vereniging voor het jaar 1996 gecontroleerd en accoord bevonden. Het voorstel de penningmeester te dechargeren voor het jaar 1996 werd door de vergadering overgenomen.

De heren J. van den Berg en C. Zevenbergen werden benoemd tot leden van de nieuwe kascontrolecommissie, met als plaatsvervangende leden de heren A. Hofman en A. Wapenaar.

De vergadering nam node afscheid van een drietal bestuursleden, de heer J. van Hees, die kan worden gezien als de drijvende kracht achter de vernieuwing van het Historisch Jaarboek, de immer ijverige penningmeester, de heer J.J. Westerdijk, alsmede de heer W. van de Wetering, de coördinator van de succesrijke verenigingsexcursies.

Vervolgens werden de heren A.W.J. Andriessen en J. van Elk gekozen tot lid van het bestuur. De reglementair aftredende bestuursleden, de heren C.J. Hart en E. van Rongen, werden door de vergadering herkozen.

Als mededeling van het bestuur stelde de voorzitter voor de contributie met ingang van 1 januari 1998 te verhogen tot f 35,-. Dit in verband met het wegvallen van de financiële steun van de gemeente Vlaardingen. Hij voegde hieraan toe dat in 1992 de Algemene Ledenvergadering reeds had ingestemd met (indien noodzakelijke) een verhoging tot f 34,50. De vergadering ging met het bestuursvoorstel accoord.

Tijdens de rondvraag werd wederom de wens geuit voor een eigen onderkomen. De voorzitter meldde dat het bestuur iedere mogelijkheid hiertoe op haalbaarheid onderzoekt.

Niets meer aan de orde zijnde, sloot de voorzitter de Algemene Ledenvergadering om circa 20.00 uur.

Jaarverslag en overzicht activiteiten 1997

Het totaal aantal leden per 31 december 1997 was 1204. Gedurende het verslagjaar konden wij 79 nieuwe leden aan ons bestand toevoegen. Om diverse redenen werden 45 lidmaatschappen niet verlengd.

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 25 maart 1997 in het Wijkcentrum Holy. Het verslag van deze bijeenkomst is te vinden op de pagina's 7-8 van dit Tijdschrift.

Het bestuur kent sinds de Algemene Ledenvergadering de volgende samenstelling:

W.C. den Breems, *voorzitter*
C.J. Hart, *secretaris*
A.W.J. Andriessen, *penningmeester*
J. van Elk
A. Ouwendijk
E. van Rongen
mevrouw H.C. Verloop

Het bestuur vergaderde in het jaar 1997 zes maal.

In het afgelopen jaar was de Historische Vereniging Vlaardingen onder meer aanwezig bij de presentatie van het Wervenboek, de algemene ledenvergadering van de Vrienden van het Visserijmuseum, de uitreiking van de Geuzenpenning 1997, de opening van de vernieuwde Pelmolen en de presentatie van het boek 'Vlaardingen in en uit het slop'.

Als andere activiteiten zijn nog te vermelden de aanwezigheid van onze vereniging op de Hoogstraat-braderie, op de boekenmarkt aan de Van Hogendorpstraat, tijdens de Stadshartdag en bij het Haring- en Bierfeest.

Historisch Jaarboek

De presentatie van het Historisch Jaarboek Vlaardingen 1997 (21e jaargang) vond plaats op 11 november 1997 in het Pannenkoekhuis 't Hof aan de Hofsingel 80. Het eerste exemplaar van het jaarboek werd uitgereikt aan de heer G.J. Davidse, de auteur van het omslagverhaal 'Van 't Hof, via Sahara naar het Broekpolderbos'. Het Hof staat ook centraal in het weinig bekende gedicht van J. Bronkhorst dat een waardige aanvulling vormt op het omslagverhaal. De heer J. van Hees voert in zijn bijdrage 'Zeer kranig' de wel-

haast vergeten Vlaardingse wielervederf Koos van der Knoop ten tonele.

De kronieken behandelen de jaren 1946 en 1996 en werden samengesteld door de heer M.A. Struijs (1946) en mevrouw M. van Papeveld-Hörst (1996). Voorts bevat de uitgave jaarverslagen van de Archeologische Werkgroep Helinium, de Gemeentelijk Archeoloog, de Historische Vereniging Vlaardingen, het Stadsarchief Vlaardingen, het Visserijmuseum en het Streekmuseum Jan Anderson.

Lezingen en excursies

De reeks ledenactiviteiten in 1997 startte met de viering van het 30-jarig jubileum van onze vereniging. Daarvoor was op zaterdag 25 januari het gebouw van de Scholengemeenschap Aquamarijn, lokatie Westland Zuid, omgetoverd in een feestzaal met tal van activiteiten. Wij mochten zo'n 500 leden verwelkomen.

De verschillende commissies van de HVV hadden elk een stand ingericht en er waren een drietal video-opstellingen gemaakt. Ook kon in twee lokalen naar dia's van Oud-Vlaardingen worden gekeken. Het was wederom een geslaagde jubileum-viering.

De serie lezingen begon op 6 maart met een lezing van de heer P. Borsboom, die de onderwerpen 'Kortedijk' en 'Waterstokers' behandelde. Hij had een bijzonder groot gehoor van circa 180 toeschouwers in een bomvolle Bolder-zaal.

Op 25 maart vond de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering plaats in de grote zaal van Wijkcentrum Holy. Na de ledenvergadering, die door zo'n 75 leden werd bijgewoond, kwamen er nog 15 bezoekers bij, die een zeer gevarieerd programma voorgeschoteld kregen.

De heer M. Bot vertelde onder de titel 'Dat vindt u niet in het dossier' een aantal anekdotes uit zijn loopbaan als gemeenteamttenaar, toen hij met wethouder Teun de Bruijn op pad moest om Vlaardingen op te zwepen in de 'vaart der volken'.

De heer L.A.M. Bracco Gartner was voor zijn bijdrage te rade gegaan bij onze dichter Arnold Hoogvliet, die zich afvroeg "Waar ligt Vlaardingen?" Een door de aangehaalde oud-Hollandse teksten wat moeilijke lezing, die door de niet goed meewerkende zaalversterking niet geheel uit de verf kwam, helaas.

De met veel herkenbare oude plaatjes verluchtigde voordracht van de heer L. Maat: 'Van Haringvisserij naar industrialisatie in Vlaardingen' was voor velen meer herkenbaar, wat ook gold voor de dia-voordracht van de heer C.W. Verhulst, die veel vertelde en toonde over het oude Westnieuwland, waar hij zijn jeugd heeft doorgebracht. Ook bracht hij een aantal modellen van wagens en karren mee, gemaakt door zijn broer en vader, die in dat Westnieuwland een wagenmakerij hebben gehad.

Op 22 april hield Dr. C.J. van der Kamp, oud-anaesthesist van het Holy Ziekenhuis,

een lezing over '100 jaar Ziekenverpleging in Vlaardingen'. We waren daarvoor met ongeveer 40 toehoorders in de personeelskantine van het Holy-Ziekenhuis te gast.

Op 6 mei werd op verzoek van de Vlaardingse boekhandels medewerking verleend aan een extra lezing door de heer Minco, bij gelegenheid van het verschijnen van diens boek met herinneringen aan de oorlogstijd.

Met ongeveer 35 leden waren we op 20 mei te gast in De Lijndraajer, waar de heer J.P. ter Brugge, de voormalige gemeentelijk archeoloog, de toehoorders in de stemming bracht voor de jaarlijkse bus-excursie, die naar zijn nieuwe werkplek, de provincie Utrecht, voerde. Die excursie vond plaats op zaterdag 7 juni en de heer Ter Brugge toonde de 39 deelnemers een aantal interessante plaatsen.

Op 23 september stond de Oude Hoogstraat en haar bewoners (veelal van vóór de 2e wereldoorlog) centraal tijdens een ruimschoots van plaatjes voorziene voordracht van de heer L.A.M. Bracco Gartner. In een goedgevulde zaal Triangel blikten de 170 aanwezigen terug naar de voormalige stegen en winkels aan deze 'ruggegraat van Vlaardingen' (die tegenwoordig helaas wat last van hernia lijkt te hebben). Dit was ook de laatste avond waarop onze vereniging van deze zaal gebruik kon maken, want per 31 december is Triangel gesloten ...

Vlak daarna, op zaterdag 27 september, namen 24 leden deel aan de najaars-excursie, waarbij men zeer enthousiast was over de bezoeken aan de Oostvoornse Burcht, het prachtige openluchtmuseum De Duinhuisjes, waar men het verleden op een bijzondere wijze levend houdt en in het bijzonder het dok Jan Blanker in Hellevoetsluis. Zij die niet meegingen, hebben ongetwijfeld veel gemist!

Op 28 oktober was directeur B.C. Pluimer van Patrimoniums Woningstichting gast-spreker en tevens gastheer, toen hij ons in 'zijn' Marnixflat vertelde over de 85-jarige geschiedenis van de woningcorporatie die begin deze eeuw haar eerste projekt aan de Cornelis Speelmanstraat realiseerde. Treffend was, dat het aantal aanwezigen (73) even groot was als het aantal aanwezigen dat 85 jaar eerder Patrimonium tot leven bracht! Ter herinnering kregen alle aanwezigen nog een fraai herdenkingsboek aangeboden.

De laatste lezing van het jaar werd gehouden bij Hydro Agri (de voormalige ENCK - Super - Windmill), waar oud-directeur de heer C. Stolk een inleiding hield over de wordingsgeschiedenis van dit bedrijf. Veertig leden gaven zich vooraf op en genoten na afloop nog van een buffet dat door de directie werd aangeboden. Dat gold eveneens voor een speciaal gedenkboek, dat alle aanwezigen meekregen.

Open Monumentendag

Dit jaar was het landelijke thema 'Terug naar School' en ook door leden van onze vereniging werd er naar vermogen aan meegewerkt. Zo richtte de heer A.J. van Bommel van

de commissie Stad en Monument in de voormalige School D aan de Willem Beukelszoonstraat in de Oostwijk een stand in over de oudste Vlaardingse Technische Scholen en bezette voorzitter W.C. den Breems de informatie- en boekenstand van onze vereniging. Dankzij de medewerking van lokatie-directeur M. Brugman konden vele faciliteiten van het huidige PEC-gebouw worden gebruikt. Onze vereniging hield er bovendien een actie ten doop, die de redding van de Pniëlkerk tot doel had.

Behalve in dit pand, was er ook open huis in de Bavinckschool, School 't Ambacht, de voormalige Juliana van Stolbergsschool en in de technische ruimte van het Kolpabad. Ook museum Hoogstad deed mee (o.a. met een tekenwedstrijd voor de jeugd) en bovendien werd in de toren van de Grote Kerk gedemonstreerd hoe vroeger de voetaandrijving van de balgen voor de luchtdruk van het Van Peteghem-orgel verliep.

Elk van deze buitenposten trok tussen de twintig en tachtig belangstellenden, terwijl het PEC-gebouw die dag zo'n 6- à 700 mensen in huis kreeg, waarmee het totaal aantal bezoekers de 1000 dicht benaderde.

De Vlaardingse Open Monumentendag-werkgroep, die tijdens de dag gesteund werd door de leden van het ServiceTeam VVV Vlaardingens, mag terugkijken op een geslaagde dag!

Commissies

Voor de commissies van de Historische Vereniging Vlaardingens, die zijn samengesteld uit leden en bestuursleden, was het weer een jaar vol activiteiten.

Commissie Ledenactiviteiten: J. van Elk (secretaris), mevrouw T. van der Hoek, A. Ouwendijk (voorzitter), A. Stolk, M. Thurmer en P.J. Westerdijk.

De commissie is een samenvoeging van de Commissie Lezingen en de Commissie Excursies en is verantwoordelijk voor beide activiteiten. Zie hierboven voor een verslag.

De commissie houdt zich als altijd van harte aanbevolen voor tips en suggesties van de leden voor het organiseren van de lezingen en excursies.

Commissie Industrieel Erfgoed: W.C. den Breems, mevr. J.P. de Ligt-Verboon, W. van de Wetering en M.P. Zuydgeest.

De commissie -momenteel inactief- is aangesloten bij de Federatie Industrieel Erfgoed Nederland (F.I.E.N.). De commissie ontvangt alle documentatie van deze federatie.

Commissie Stad en Monument: J. Amoureux, M. de Baan, A.J. van Bommel, J.P. ter Brugge, L. Droppert, C.J. Hart, J. de Ligt en J. van der Windt.

Aandachtspunten waren onder meer bebouwingsplannen in de binnenstad, de Monumentenverordening en de Museumkade.

Commissie Vissersmonument: W.C. den Breems, D. van Os, M.A. Struijs en M.P. Zuydgeest.

De commissie leidt momenteel een inactief bestaan. Wel ziet men toe op het onderhoud van het monument en de directe omgeving.

Commissie Historische Publikaties/Jaarboek: mevrouw J.K. Bot, C.J. Hart, J. van Hees, A. Maarleveld (coördinator), A. Stolk en mevrouw H.C. Verloop.

Hoofdtak van de commissie was het redigeren van het Historisch Jaarboek 1997.

Redactie Tijd-Schrift: K. Bloem, C.M. van den Boogert, A. Maarleveld, E. van Rongen (coördinator en eindredacteur) en B. Ruigrok.

Er verschenen vier edities van Tijd-Schrift. In de eerste aflevering van 1997 was een speciaal jubileum-fotokatern ingesloten.

In 1997 werden ook de voorbereidingen in gang gezet voor de publikatie van het boek van Toby Witte: 'Bomengroei of Huizenbouw - 50 jaar bestuurlijk geploeter rond de Broekpolder'. Dit project werd begeleid door C.J. Hart, A. Maarleveld en E. van Rongen.

Woord van dank

Het bestuur spreekt hierbij zijn dank uit voor de geweldige inzet en enthousiasme van de leden van de commissies, de bezorgers van het Historisch Jaarboek en de vele vrijwilligers die bereid waren de activiteiten van de vereniging te steunen.

Dat vind je niet in de dossiers

Maarten Bot

2 Voor degenen die mij niet kennen het volgende ter inleiding. Op de ook voor mij onbegrijpelijke datum 2 januari 1929 stapte ik als jongste bediende binnen bij Gemeentewerken aan de Markt nummer 47. Via de loketkas van de Gasfabriek kwam ik in 1934 op het stadhuis voor de administratie van het Grondbedrijf.

Na de bevrijding heb ik gedurende 25 jaar met wethouder Teun de Bruijn opgetrokken als Chef Stadsontwikkeling. Door omstandigheden was ik nimmer lid van de Historische Vereniging Vlaardingen, maar toen enige tijd geleden de heer H. van der Lee een lezing hield over Teun de Bruijn ben ik gaan luisteren. Veel lof voor het betoog van Van der Lee, zeker als je bedenkt dat hij hoofdzakelijk moest putten uit archief en krantenknipsels. Toen ik het Historisch Jaarboek met het artikel over De Bruijn ontving, heb ik op de envelop de bladzijden genoteerd waarover ik wel wat meer zou kunnen vertellen. Allengs ontstond toen een naam voor mijn bedenksels: Dat vind je niet in de dossiers.

Het werden dus overwegend persoonlijke belevenissen. Ik denk wel eens: "Als adjudant van De Bruijn. Twee pas links achter hem." Maar ook zonder dat De Bruijn er een rol in speelde had ik verschillende belevenissen. We beginnen met het verhaal dat ik op de Algemene Ledenvergadering 1997 heb verteld:

Opbouwdag 1953

Ik wil u meenemen naar het jaar 1953. Na de moeizame aanloopperiode in de tweede helft van de jaren veertig waren we aangeland in een zeer actieve periode voor de stadsbestuurders. We hadden toen echter in Vlaardingen nog geen voorlichtingsambtenaar, laat staan een afdeling Voorlichting. Ook de afdeling Kabinetszaken bestond nog niet.

In de Raadsvergadering van begin juni 1953 deelde burgemeester Heusdens mee dat er een 'Opbouwdag 1953' zou komen.

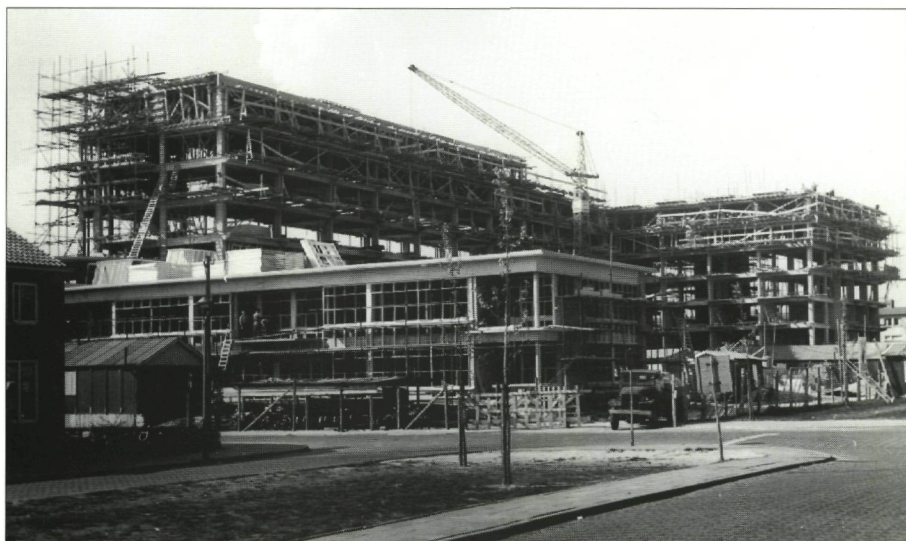

De Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting, ir. Witte, zou alle activiteiten opluisteren met zijn aanwezigheid en er zou aandacht besteed worden aan heel wat belangrijke zaken, zoals straat-aanleg in de Babberspolder achter de -inmiddels afgebroken- semi-permanente woningen; enkele nieuwe scholen; de brug over de Vlaardingse Vaart bij het Delftseveer zou in gebruik genomen worden; er zouden eerste palen worden geslagen voor enkele woning-complexen en voor de Ambachtsschool en ten slotte zou de eerste paal voor de Billitonflat de grond in gaan. De burgemeester verzocht de raadsleden getuige te willen zijn van al deze evenementen, die plaats zouden vinden op 9 juni 1953.

Onnodig uit te leggen dat er heel wat vooraf moest worden geregeld. En dat gebeurde door het personeel van de afdeling Stadsontwikkeling onder mijn verantwoordelijkheid.

Vooraf moet ik nog vermelden dat de afspraak voor de aanwezigheid van de Minister door burgemeester Heusdens was gemaakt met de voorganger van ir. Witte. Maar het kabinet was gevallen en in het nieuwe kabinet werd de heer Witte de nieuwe Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting. De burgemeester had vervol-

Nadat, met enige moeite, op 9 juni 1953 de eerste paal was geslagen, werd de Billitonflat in snel tempo opgebouwd. Het geraamte nadert hier al aardig het hoogste punt. (Foto: Stadsarchief Vlaardingse)

gens ir. Witte persoonlijk benaderd en hem bereid gevonden de afspraak van zijn voorganger na te komen.

Van twee programmapunten ga ik u wat vertellen. Allereerst de ingebruikneming van de brug over de Vlaardingse Vaart bij het Delftseveer. Gemeentewerken had volgens afspraak keurig gezorgd voor een lint in de Vlaardingse kleuren rood-geel-blauw, en wel aan de zijde van de Gedempte Biersloot. Het gezelschap kwam monter aangewandeld over de Gedempte Biersloot, maar waar was de schaar? Want alleen daarmee kan je een lint doorknippen. Nou, daar was op gerekend, want op het juiste moment toverde ik dit attriboot uit mijn binnenzak. Zichtbaar tot opluchting van Zijne Excellentie de Minister, die zich duidelijk wat onwennig voelde in zijn nieuwe functie. Onder luid applaus van de genodigden en het toegestroomde publiek knipte hij het lint door en namen we bezit van de brug.

Ik was die morgen vrij vroeg van huis gegaan, fietste langs de verschillende plaatsen van de komende evenementen en constateerde dat alle afspraken keurig in uitvoering waren. Op de Billitonlaan aangekomen zag ik de enorme bouwput, van de Soendalaan tot aan de Billitonlaan. Aan de zijde van de Soendalaan lagen op straathoogte aan de Burgemeester Pruisssingel de benodigde betonpalen en bijna bij de Billitonlaan stond de heistelling flink onder stoom, om zijn aandeel in de gebeurtenissen te leveren. Er was een soort helling gemaakt van de opgetaste palen naar de bouwput, met daarop een smalspoor. Op dit spoor begon juist de locomotief te rijden en twee lorries voort te duwen waarop die belangrijke eerste paal lag. De bedoeling zal wel geweest zijn dat de locomotief de beide lorries in bedwang zou houden zodra ze op de hellingbaan kwamen en hun gewicht een rol ging spelen. U raadt het al! Wat er precies mis ging, weet ik niet. Ik denk dat de koppeling tussen de locomotief en de lorries is losgeschoten of gebroken. In ieder geval doken de beide lorries met paal en al, maar zonder locomotief, de put in en het geheel kwam met een enorm lawaai tot stilstand tegen de grondmassa van de op hoogte liggende Borneostraat. De paal lag amechtig in twee stukken op de bodem van de put en de illusie dat hij de feestelijke eerste paal zou worden was helemaal versplinterd en in rook vervlogen! Risico aannemer, personeel genoeg in de buurt. Wegwezen Bot! En spoor-

slags fietste ik naar het stadhuis om er op toe te zien dat het verder van de dag vlekkeloos zou verlopen.

Precies op het geprogrammeerde tijdstip arriveerde het gezelschap op de Burgemeester Pruissingel / hoek Soendalaan. Daar stond beneden in de put de directiekeet, en daarvoor lag een plankier dat groot genoeg was voor het gehele gezelschap. En er liep een nette loopplank naar de heistelling. Met de opzichter van het architectenbureau Spruyt en Den Butter had ik afgesproken dat hij zou zorgen voor een oliejas en een helm voor de Minister. Rondkijkend zag ik wel de opzichter staan, maar zonder jas en helm. Ik er op af. "Waar zijn de spullen?" vroeg ik. "In de keet", was het antwoord. "Nou, zou je die dan niet eens halen en aan de Minister geven?" was mijn reactie. Maar hij schudde zijn hoofd. "Ik? Naar de Minister? Nee!" En hij bleef stokstijf staan. "Halen!" commandeerde ik. Ik nam de attributen in ontvangst en stapte op de Minister af. Was behulpzaam bij het jas aantrekken en overhandigde de helm. En Excellentie zette die op. Probeerde dat althans. Maar een nieuwe helm, met een nieuw riempje en een nieuwe gesp, dat was moeilijk. Excellentie kon het riempje niet door de gesp krijgen. We stonden gelukkig nogal afzijdig van het gezelschap,

In de bouwput op 9 juni 1953: in het midden wethouder Teun de Bruijn, geflankeerd door zijn vrouw en de heer Muys van aannemingsbedrijf Muys en de Winter; onder de vlag -met hoed- de echtgenote van de auteur en de tweede rechts van haar Arie Wapenaar van de afdeling Stadsuitbreiding. (Foto: auteur)

juist bij het plankier naar de heistelling. Alleen wij samen hoorden het, dat ik tussen mijn tanden lispelde: "Zal ik u even helpen, Excellentie?" Zijn antwoord kwam eveneens met gesloten kaken, alleen voor mij hoorbaar: "Graag, meneer Bot!" En zo stond ik te friemelen onder de kin van Zijne Excellentie. Onder het ondergaan van die nuttige bezigheid lispelde hij (pas sedert enige dagen in functie; het moest kennelijk nog wennen): "'t Is een flauwekul, allemaal!" Waarop ik niets anders wist te reageren dan terug te lispelen: "Doe maar alsof, Excellentie." Intussen was de helm op de juiste wijze vastgesnoerd, waarna Zijne Excellentie met waardige schreden op de heistelling afstevende. En met 'vakkundige' hand de eerste paal insloeg, als ware het zijn dagelijks werk. Maar ik ben er zeker van dat de vakkundige heier een vakkundige begeleiding heeft verleend aan deze nieuwbakken minister!

Stel u gerust! Opbouwdag 1953 is in zijn geheel voortreffelijk verlopen. En aan het einde van de dag was mijn grote voldoening om doodmoe in mijn vertrouwde bed te ploffen.

LIEVREDOOR
Antiquariaat en Boekhandel

**In- en verkoop
van oude, curieuse,
verzamelwaardige
en antiquarische
boeken**

Hoogstraat 53 - 3131 BL Vlaardingen
Telefoon (010) 434 7152
Telefax (010) 435 1122

Openings tijden: dinsdag t/m zaterdag
van 12.00 tot 17.00 uur

Versjes van weleer

Arij Brauckman

In de jaren twintig, maar
vooral in de jaren dertig
genoot mijn vader,
Herman Brauckman,
enige bekendheid in
Vlaardingen als dichter.
Nou is dichter wellicht
een te groot woord. Laat
ik het zo formuleren:
Herman Brauckman was
in die tijd een min of
meer bekend schrijver
van versjes hier ter stede.

*Herman Brauckman.
(Foto: auteur)*

Het was allemaal begonnen met het maken van feestliederen voor bruiloften en partijen, aanvankelijk voor familie en vrienden, maar allengs gingen steeds meer mensen uit de Vlaardingse burgerij gebruik maken van zijn poëtische gave. Ook verschenen er van tijd tot tijd gedichtjes van zijn hand in de Nieuwe Vlaardingsche Courant. Een aantal van zijn 'werkjes' zijn in de familiekring bewaard gebleven. Enkele daarvan wil ik na zestig, zeventig jaar nog eens het licht doen zien.

Ik wil beginnen met een gedichtje, dat hij schreef in opdracht van zijn werkgever, de Vlaardingsche Melkinrichting A. van den Berg Az., gevestigd in de Callenburgstraat hoek Emmastraat. Voordat Herman met zijn melkkar Vlaardingen introk, werkte hij 's morgens vroeg eerst in een ruimte achter de winkel waar pap werd gemaakt. De specialiteit van de firma Van den Berg was karnemelk met gort, die niet alleen aan eigen klanten werd verkocht, maar ook geleverd werd aan diverse Vlaardingse melkhandelaren. Teneinde deze karnemelkse pap meer bekendheid te geven, werd besloten een reclamefolder te laten drukken. Herman kreeg het verzoek van zijn baas de tekst te schrijven. Natuurlijk gebeurde dat in dichtvorm.

VLAARDINGSCHЕ MELK-INRICHTING
A. VAN DEN BERG Az.
CALLENBURGSTRĀAT 14-16, TELEF. 557, VLAARDINGEN

Zijt gij soms ook een gebruiker
Van de KARNEMELK MET GORT?
Zorg dan dat in dit artikel
Het beste steeds verkregen wordt.
Wilt gij hiervoor waarborg hebben,
Neem ze dan van *dit* adres.
Inhoud van de hoogste waarde
En een helder witte flesch.
Voor moeders die hun kindren voeden
Een onmisbaar krachtproduct.
Zoodat groot en klein te zamen
Hiervan ook de vruchten plukt.
Door Doctoren aanbevolen
Om de sijne kwaliteit
En de hooge voedingswaarde
Plus hygienisch nog bereid.
Daarom niet te overtreffen,
Blijft dus steeds nog bovenaan.
Wie ze eens proeft, blijft gebruiken
En is zeker zeer voldaan.
De kliniek voor zuigelingen
Geeft zoo dikwijls ook tot raad
Karnemelk te gaan gebruiken,
Velen zijn hierdoor gebaat.
Geef ons even Uw adres op,
Wij bezorgen ze per flesch.
Ook kunt gij ze steeds bekomen
Bij elk onderstaand adres:

J. DE VETTE
W. B. SUYKER
Jb. DIJKSHOORN
N. DIJKSHOORN

2e Maasboschstrand 98
Oosterstraat 40

 **URAAGT
VAN DEN BERG'S
GORTPAP**

Door Oefening Vaardig

De Vlaardingsche Vrijwillige Brandweerliedenvereniging 'Door Oefening Vaardig' liet geen gelegenheid ongebruikt een feestje te bouwen. Ook het vierjarig bestaan in oktober 1934 was reden de bloemetjes eens flink buiten te zetten. Een feestavond dus. De secretaris van de vereniging, de heer Louis van Zanten, verzocht Herman Brauckman een feestlied te schrijven op een bekende melodie, zodat iedereen uit volle borst zou kunnen meezingen. Op

de wijs van Sari Marijs werd het een groot succes, waarvoor de heer van Zanten in een brief van 27 october 1934 Herman Brauckman bedankte voor hetgeen hij had gepresteerd.

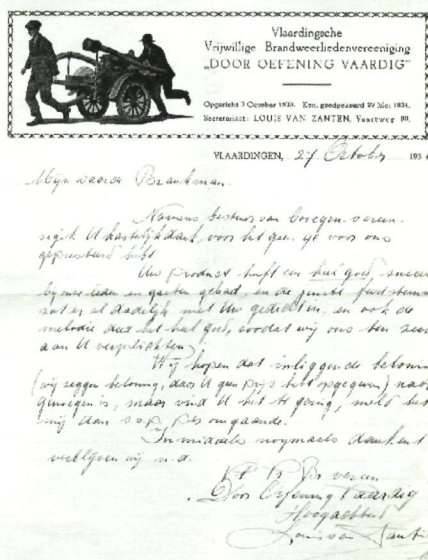
Door Oefening Vaardig

Wie kent er in Vlaarding de brandweer niet
Een lust voor het oog te zien
Geoefende mannen, en goed materiaal
En vaardig nog bovendien!
En gaat er de brandschel ring-king-king
Hollende gaat de spuit
En twee minuten later, een volle laag) bis
Één ruk! en de brand is uit)

Thans vieren wij samen het heugelijk feit
Het vierde jaar van 't bestaan
En zijn onder leiding van voorzitter Maat
Weer stukken vooruit gegaan.
Voor 't geld werd trouw door Polderman
Alles naar wensch besteed
Want ben je bij de brandweer, dan ben je niet bang) bis
Al is het ook nog zo heet)

Wie onzer vergeet ooit die wintersche does
Op d'hoek der Bree'Havenstraat
We liepen als ijsberen jammerlijk rond
In half bevroren staat
Al staat er 'n hooiberg in den brand
Gaan wij het Ambacht in
Wij spuiten toch flink, al drinken we veel) bis
Naar's Burgemeesters zin!)

Wat brandde het fel, in de touwfabriek
Wat waren we bij de hand.
En menigeen sprak nog dagen er na.
Dat was toch een reuze brand.

Maar wij met ons beknopt gespuit
Pakten het vaardig aan !
En menige mond riep ons nog toe) bis
Dat hebt jullie flink gedaan)

Een Hulde! zij hier toch zeker van pas
Voor "Opperheer" van den Berg
Al is hij een beetje glad boven op
Geen brand was hem ooit te erg
Daarom maar weer met moed vooruit.
Rijden en spuiten wij
En hebben wij vragen, dan is ons adres) bis
Den Heer Filosoof Verhey)

En komt er in Vlaarding, ooit weer eens brand
Dan zijn wij in volle kracht
Laat branden, wat brandt, wij hebben het gauw
Met vuurvreters in ons macht.
En gaat weer de brandschel ring-king-king
Jongens, dat is geen gein
Dan zullen wij tonen, met daden dat wij
DOOR OEFENING VAARDIG ZIJN !!

H. van Toor JZN Distilleerderij BV

is één van de laatst overgebleven ambachtelijke distilleerderijen.
Onze meest bekende specialiteiten zijn Schelvispekkel, Kandeel,
Kaneellikeur, Advocaat, Boerenjongens en Boerenmeisjes.

In Vlaardingen en Schiedam zijn deze produkten o.a. te koop bij de volgende slijterijen:

'De Wijnoogst', Loper 22, Vlaardingen
'De Bourgondiër', Billitonlaan 96, Vlaardingen
'Groenoord', Laan van Bol'Es, Schiedam

Excelsior

Herman Brauckman was een trouw lid van het Christelijk Gemengd Koor 'Excelsior', opgericht 18 november 1892.

Jarenlang, om precies te zijn 37 jaar, heeft het koor onder leiding gestaan van de organist van de Grote Kerk, de heer M. Groeneveld. Na zijn dood in 1932 werd de heer C.W. van Schreeven uit Amsterdam dirigent. Onder zijn leiding werd op 17 november 1937 het 45-jarig bestaan gevierd met een concert in de Nieuwe Kerk aan de Binnensingel.

Hier werd o.a. het feestlied ten gehore gebracht, gedicht door Herman Brauckman en getoonzet door de dirigent. Een uitgebreid verslag van het concert stond in de Nieuwe Vlaardingsche Courant van vrijdag 19 november 1937 met als kop: Een prachtige jubileumuitvoering.

*Het Christelijk
Gemengd Koor
Excelsior, circa 1928.
(Foto: auteur)*

De Lofstem

Volgens de dikke Van Dale is de betekenis van het woord 'vaandel': een aan een stok gedragen doek met de kleuren of emblemen van een vereniging. Een beetje muziek- of zangvereniging had zo'n vaandel. Zo niet het christelijk mannenkoor 'De Lofstem', opgericht in 1922. Tot 27 augustus 1930, want toen vond in zaal

Liefde en Vrede aan de Gedempte Biersloot op feestelijke wijze de onthulling plaats. Maar ja, een vaandel zonder een eigen vaandel-lied is ook niet je dat. De dirigent van het koor, de heer J. Scholten, was bereid gevonden de melodie te schrijven. Maar de tekst, wie zou dat kunnen? Ze hadden bij De Lofstem wel eens gehoord, dat die melkboer Brauckman daar nogal bedreven in was. We zullen hem maar eens benaderen. En op woensdagavond 27 augustus 1930 schalde het vaandel-lied door Liefde en Vrede.

1922

1930

VAANDELLIED.

Woorden van H. Brauckman. Muziek van P. J. Scholten.

Wie zou niet zijn stem verheffen.
In dee'z feestelijken stond.
Wie zal niet een danktoon treffen,
En die dank is wel geground.
Wat door moeite wordt verkregen.
Dat heeft ons den tijd geleerd.
Daar is blijdschap in gelegen,
En wordt steeds ook gewaardeerd.

Zangers! met één doel voor oogen.
Schaart U onder eenen Vaan.
Daarvoor zijn wij opgetogen.
Ieder heeft zijn best gedaan.
Thans zien wij de wensch vervullen.
Iaren vloten beurt'lings heen.
Om ons „VAANDEL“ te onthullen.
Wat ons steeds onmoog'lijk scheen.

Moedig nu weer voortgetogen.
Met het Vaandel in den top.
En ons lied stijgt naar den Hooge!
Weer in frische tonen op.
Dankbaar oog voor al den zegen.
Die „DE LOFSTEM“ smaken mocht.
En op moeilijke wegen.
Ook bij HEM zijn hulpe zocht.

Daarom ZANGERS! niet versagen.
't Heerlijk lied wordt gewaardeerd.
Door elkander te verdragen.
Wordt er steeds iets mooi's geleerd.
Dat het immer bij ons blijken.
Dat ons lied HEM zij gewijd.
Dan zal ook zijn gunst nooit wijken.
Die ons aller hart verblijd.

7

Het Steegje in de Oosterstraat

Wellicht zijn mooiste gedicht, zeker wat hem betreft, schreef Herman Brauckman op 20 oktober 1925. Hij droeg het op aan zijn meisje, die woonde in de Oosterdwarsstraat nummer 10. Zij heette Klazina Struis en werd door hem liefkozend Klaasje genoemd.

Een ieder heeft zoo in het leven
een plek waar hij het meest van houdt
waaraan hij voorkeur heeft gegeven
waarmee hij langzaam raakt vertrouwd.
Bij een ieder is dit heel verschillend
de een vindt het vroeg, de ander laat
voor mij was steeds het meest welwillend
het steegje in de Oosterstraat.

Als dan de avond was gekomen
in den zoo mooie zomertijd
dan gingen wij vaak, zonder schromen
naar onze stille eenzaamheid.
Als dan de tijd was aangebroken
want ja, het was al dikwijls laat
dan slopen wij gelijk twee spoken
naar 't steegje in de Oosterstraat.

En als we dan in 't duister waren
ja, dan kwam echt de spanning pas
zoo samen naar de sterren staren
als een stuurman naar 't kompas.
Soms kwamen mensen wel eens plagen
ach ja, u weet wel hoe dat gaat
probeerden ons dan te verjagen
uit 't steegje van de Oosterstraat.

Toch brachten wij er in die tijden
veel goede oogenblikken door,
als wij daar samen stil'kens vrijden
en fluisterden in elkaars oor.

De klok deed ons steeds weer verbazen
elf uur alweer, is 't al zoo laat
wij renden dan zoo snel als hazen
uit 't steegje van de Oosterstraat.
Het kon niet altijd blijven duren
wij moesten er helaas vandaan
wij mochten van die booze buren
niet meer in ons steegje staan.
Maar dit staat vast, elk mag 't weten
't kan verkeerren - hoe 't ook gaat
ik zal mijn leven niet vergeten
het steegje in de Oosterstraat.

*De Oosterdwarstraat
met een moderne
woonerf-inrichting.
Naast de auto num-
mer 10, het huis van
Klaasje.
(Foto: Stadsarchief
Vlaardingen)*

Het steegje in de Oosterstraat en het huis in de Oosterdwarstraat
zijn er nog. Herman en zijn Klaasje al lang niet meer.

Weet u het nog?

Wout den Breems

Op de prenten van de vorige keer een aantal leuke reacties. De heer N. Nieuwstraten meldde dat een van de dames op de rolschaatsen al 33 jaar lang zijn vrouw Anneke Nieuwstraten-Keizerwaard is. Natuurlijk wist mevrouw Nieuwstraten meer namen. Van links naar rechts: Magda van Everdingen, (onbekend), Anneke Keizerwaard, Netty van der Berg, Tineke de Bloois-Hoogendam en Joke Heijblom-Tuitel.

Een andere reactie kwam door middel van een foto uit 1955, waarop twee dames (in rood-geel-blauwe pakjes) acrobatische toeren uithalen. De meisjes zijn Lenie Smit (links) en Sonja van Everdingen. Wat aanvankelijk een moeilijke foto was, is toch op één naam na opgelost.

Een ander soort reactie kwam van de heer M. Bot (zie 'Dat vindt u niet in de dossiers' in dit Tijd-Schrift), die vertelde dat in de vijftiger jaren de woningen aan de Insulindesingel werden gebouwd. De aannemer had een stevige werkvloer nodig en storte een flinke plaat beton op de plaats waar later een groenstrook was gepland. Toen het werk ten einde was moest de aannemer de vloer weer verwijderen. Om hem kosten te besparen, verzocht de wethouder van stadsontwikkeling, Teun de Bruijn, hem de vloer te egaliseren zodat de jeugd er op kon rolschaatsen. De gemeente zou dan de eis tot sloop laten vallen. Later is de rolschaatsbaan toch verwijderd en is de geplande groenstrook alsnog aangelegd.

Wat een klein fotootje in ons Tijd-Schrift al niet naar boven kan halen!

Het andere plaatje is een foto van G. Kalkman, die dit winters tafereeltje vastlegde aan de achterzijde van het Westnieuwland 3 en 5. Op de nu afgedrukte foto is er meer te zien van de omgeving. De fotograaf staat hier op de plek waar vroeger een slop was achter de Maassluissedijk ter hoogte van de achteruitgang van de R-K jongensschool. Het pand waar we tegenaan kijken is de voormalige pastorie van de Nederlandse Hervormde Gemeente. Ds H.J. James en ds

L. van Mastrigt hebben die pastorie bewoond. In de jaren twintig heeft de Rijksgebouwendienst het pand aangekocht voor huisvesting van de PTT Telefoon dienst. Later heeft het diverse andere bestemmingen gehad. Op de plek waar de auto's staan, stond eerder het pand van de firma Verhulst. Achter de auto's zien we het pand van drukkerij Verboom, waarover in het vorige Tijd-Schrift is gepubliceerd. Thans wordt op deze locatie het prestigieuze woonproject Vlaedingerhout gebouwd.

Deze reactie kwam van de heer C.W. Verhulst, die aan het Westnieuwland is geboren.

Tot slot ontving ik enige teleurstellende opmerkingen over het voorlopig beëindigen van deze rubriek. Het is leuk om te weten, dat de rubriek goed gelezen en bestudeerd werd. Maar ik kan u verzekeren dat de redactie er zorg voor zal dragen dat u weer andere leuke Vlaardingse zaken te lezen zult krijgen.

Werf een nieuw lid en ontvang als premie een **'Verjaardagkalender Vlaardingen'**

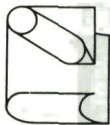
**Als u voor 1 april 1998 een nieuw lid van de Historische Vereniging
aanbrengt ontvangt u van ons een schitterende
'Verjaardagkalender Vlaardingen'.**

Spelregels:

- Haal bij onze boekhandel een inschrijfformulier.
- Lever dit ingevulde formulier bij ons in met aparte vermelding van uw naam en adres.
- Na betaling van de contributie door het nieuwe lid ontvangt u de kalender gratis thuisbezorgd.

De kalender ligt ter inzage in onze winkel en kan uiteraard ook los gekocht worden.

Deze aanbieding is geldig tot 1 april 1998 en zolang de voorraad strekt.

Aart Pontier BV, boek en kantoor
De Loper 11-13
3136 CM Vlaardingen
Tel. 010 - 474 32 15
<http://www.boeknet.nl/pontier>

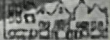

Restauratie-spreekuur Commissie Stad en Monument

De Commissie Stad en Monument heeft al jaren het plan om een restauratiespreekuur in te stellen: een vaste tijd en plek waar Vlaardingers terecht kunnen, als zij vragen hebben over het restaureren / opknappen van hun pand. Vragen over bijvoorbeeld gevelreiniging, dubbel glas in oude panden, onderhoud van een marmeren gangvloer, herstel van een stucplafond en ga zo maar door. Niet dat de commissie voor architectenbureau, aannemer of monumentencommissie wil spelen, in tegendeel. Waar nodig zal de commissie naar deze specialisten doorverwijzen. Zie de commissie maar als de huisarts van uw historische pand: gebleken is dat het nuttig kan zijn van de deskundigheid van de commissie gebruik te maken: het kost niets en verplicht tot niets, maar helpt wellicht wel bij het behoud van het historisch waardevolle.

In het museum Hoogstad (aan de Westlandseweg 258, geopend elke zaterdag en zondag van 14:00 tot 17:00 is tijdens de opening op elke eerste zaterdag van de maand iemand van de commissie Stad en Monument aanwezig, om uw vragen op restauratie-gebied te beantwoorden. Waar mogelijk wordt u op het spreekuur direct geholpen; voor wat meer ingewikkelde zaken wordt zonodig een afspraak voor een huisbezoek gemaakt

**hét
Vlaardingse
kado**

het waalgat wonen

Markt 57 Vlaardingen
Tel. 010 - 434 36 85

**Wilt u extra
inkomsten uit
vermogen?
VSB Bank. Ook
uw bank voor
sparen.**

VSB•BANK
VSB. Daar kom je verder mee.

Lezingen en excursies

Gezien de veelheid van activiteiten in de komende periode drukken wij onderstaand eerst de agenda af. Verderop in deze rubriek gaan we dan op de meeste activiteiten nog even nader in.

Woensdag 18 maart

Een ingelaste speciale avond naar aanleiding van het pas verschenen boek Bomengroei of Huizenbouw - 50 jaar bestuurlijk geploeter rond de Broekpolder (zie de boekbespreking op pag. 35 en de advertentie op pag. 36). Aanvang 20.00 uur, Burgerzaal Stadhuis.

Dinsdag 24 maart

Algemene Ledenvergadering, aanvang 19.30 uur. Daarna om ongeveer 20.15 uur een uitgebreid en zeer gevarieerd 'VLAARDINGEN - 725' programma, met 'voor elck wat wils'! Plaats van handeling: Wijkcentrum Holy (achter de parkeergarage bij Albert Heijn in winkelcentrum De Loper).

Dinsdag 21 april

Bezoek aan het bedrijf Van Ommeren Tank Terminal Vlaardingen b.v. (voorheen Nieuwe Matex) aan de Koningin Wilhelminahaven. Aanvang 20.00 uur - gaarne vooraf even opgeven: zie telefoonnummer Ledenactiviteiten in het Colofon.

Dinsdag 19 mei

Een speciale avond over antiquarische boeken (wat zijn dat - waarop moet je letten - wat bepaalt de prijs), gecombineerd met een vooruitblik op onze voorjaarsexcursie naar het boekenplaatsje Bredevoort en naar Winterswijk.

Zaterdag 20 juni

De jaarlijkse busexcursie, ditmaal in het teken van antiquarische boeken in Bredevoort en een bezoek aan Winterswijk. Let op: we hebben al een groot aantal aanmeldingen, dus wees er snel bij! Uw overmaking (zie het vorige Tijd-Schrift) moet 15 mei binnen zijn.

Ook alvast de data voor het komende najaar:

Zaterdag 12 september

Open Monumentendag. De hele dag een aantrekkelijk programma met als thema 'restauratie'. Houdt die dag vrij en let op het uitgebreide programma in het september-Tijd-Schrift.

Dinsdag 22 september

Vlaardingse gevelstenen worden door een terzake kundige spreker onder de loupe genomen. Nadere informatie volgt.

Zaterdag 26 september

De najaarsexcursie. Dit jaar wel héél dichtbij, want onder leiding van de stadsgidsen van het ServiceTeam VVV Vlaardingen gaan we daadwerkelijk de gevelstenen (maar ook nog veel meer Vlaardings schoons) bekijken.

Dinsdag 27 oktober

Eten en drinken in Vlaardingen in vroeger tijd, een lezing met dia's door Cora Laan.

Dinsdag 24 november

'Vlaardingen-en-detail', ofwel de wetenswaardigheden van de kleine details op oude Vlaardingse ansichten, door Jan Anderson. Na de pauze is er een samenspraak tussen spreker en de aanwezigen over oude Vlaardingse uitdrukkingen: kent u ze nog - wat betekende het nou ook alweer precies ...?

Houdt de data vrij, en vergeet u zich niet tijdig op te geven voor de bijeenkomsten van 21 april en 20 juni!

Meer over het programma

Op **woensdag 18 maart** a.s. wordt - in samenwerking met de Vlaardingse boekhandelaars en mede in het kader van het boekenweek-thema 'landschappen' - een avond georganiseerd waar schrijver dr Toby Witte van het (door onze vereniging uitgegeven) boek 'Bomengroei of Huizenbouw - 50 jaar bestuurlijk geploeter rond de Broekpolder' over de

ECHTE VLAARDINGERS KOPEN HUN TAPIJT BIJ:

Hofman
stofferij

Kuiperstraat 39b
3131 CH Vlaardingen
Tel/fax: 010-4351073

EEN UITERST BETROUWBAAR EN VAKKUNDIG ADRES

TAPIJT - GORDIJNEN - VINYL - ZONWERING - BEHANG

resultaten van zijn onderzoek zal vertellen. Na de pauze wordt er onder leiding van Charles Hendriks een discussie gehouden met een forum waarvoor, behalve de schrijver, ook diverse politieke en ambtelijke kenners zijn uitgenodigd: Kees van der Windt (wethouder Milieu), Roel Blom (jagermeester in de Broekpolder) en Ben van der Velden (Groen-Links). Samen met de aanwezigen kan dat een interessante discussie opleveren.

Dinsdag 24 maart wordt de Algemene Ledenvergadering gehouden. De aanvang is om half acht. Na de vergadering (waarvoor u de stukken elders in dit Tijd-Schrift aantreft) houden we een korte koffiepauze, waarna om ongeveer 20.15 uur het feest begint ter herdenking van het feit, dat Vlaardingen dit jaar 725 jaar haar Stadsrechten heeft. De lezingen/excursie-commissie heeft een 'voor elck wat wils'-programma samengesteld en wie niet komt, zal achteraf véél gemist hebben! Om alvast een tipje van de sluier op te lichten: in een zeer gevarieerd programma met bloemrijke lezingen worden interessante verbanden gelegd tussen enerzijds de Stadsrechten van Vlaardingen en anderzijds de schenker van die rechten, Floris de Vijfde, zodanig dat ook de huidige (politieke) notabelen van Vlaardingen voor de periode na de plaatselijke verkiezingen er nog een lesje uit kunnen leren. Daarnaast zal een voor Vlaardingen bekend historisch personage (en nu eens niet Willem van Ruytenburg!) onze gast zijn en blikken we tenslotte ook nog 25 jaar terug naar het V-7-feest van 1973.

Deze hier en daar met opzet wat cryptische tekst wil u trachten te verleiden om naar deze avond te komen, waar een veelheid aan Vlaardingse (historische en culturele) 'artisten' acte de présence zal geven in voordrachten, met steekwoorden als Stadsrechten (Paul Westerdijk) en Floris V (Jeroen ter Brugge), Stedelijk (VissersVrouwenkoor), een heildronk (m.m.v. onze plaatselijke Hofleverancier, die een passend drankje bottelde) en het Vlaardingen-700-feest (waarvoor Aad Tetteroo in zijn dagboek bladerde). Dit alles gelardeerd met veel tastbare herinneringen (brengt u ook nog foto's mee uit 1973...) en wellicht tot slot nog bezegeld met een enkele sketch uit de nieuwe feest-musical Boemerang, die een week later in première gaat. Eigenlijk hebben we al veel te veel verklapt - u moet het zelf maar meemaken.

Dinsdag 21 april is weer eens gereserveerd voor ons Industriële Erfgoed. We gaan die avond op bezoek bij het bedrijf dat vroeger Nieuwe Matex heette, en thans Van Ommeren Tank Terminal Vlaardingen b.v. De heer H. Dolk zal ons die avond aan de hand van dia's over de historie van het bedrijf vertellen. Omdat we daarna nog in groepjes een stukje over het terrein gaan wandelen, wil hij i.v.m. de veiligheidsvoorschriften graag weten met hoeveel personen we komen. Geeft u dat s.v.p. uiterlijk 15 april even door (telefoonnummer Ledenactiviteiten: zie het Colofon). Meldt u dan ook gelijk of u al dan niet eigen vervoer hebt en, zo ja, of u dan zonodig iemand die slecht ter been is kunt meenemen

(openbaar vervoer komt namelijk niet dichterbij dan Station Vlaardingen-Oost) - we kunnen dan mogelijk wat regelen voor de mensen zonder auto.

Op **dinsdag 19 mei** gaan we het hebben over antiquarische boeken en over het boekenstadje Bredevoort (en ook over Winterswijk). Wij hebben daarvoor mevrouw G. Burggraaf -Kloosterman van Interbook International in Schiedam bereidgevonden om deze avond voor ons te verzorgen. Zij is uitermate deskundig op het gebied van oude boeken en zal ons daar dan ook van alles over vertellen en laten zien. Vragen als "waarop moet ik letten" - "is het boek compleet" - "wat bepaalt de waarde" zullen (met talrijke andere tips uit de praktijk) door haar uitgebreid worden behandeld en bovendien kunt u die avond vragen stellen, een boek laten beoordelen, enz.

Na de pauze zullen we dia's vertonen over het oude boekenstadje Bredevoort. Mevr. Burggraaf kan u adviseren over welk genre boeken in welk van de daar gevestigde -meer dan 20- boekwinkel-antiquariaten te vinden is. Ons commissielid Paul Westerdijk zal de geschiedenis van het plaatsje op de korrel nemen en daarmee is al een goede voorbereiding voor onze busexcursie op zaterdag 20 juni gemaakt!

Maar we hebben nog een hele goede reden om deze avond aan te bevelen: we zijn namelijk te gast in een bijzonder oud, maar zeer bezienswaardig gebouw in renaissance-stijl, waarvan de bewonerslijst al dateert vanaf 1691! En u krijgt vast niet elke dag de gelegenheid om een kijkje te nemen in een pand dat werd gebouwd door de Vereniging van Destillateurs! Ja, inderdaad: het gebeurt nu eens in onze buurgemeente Schiedam. Maar laat u daar niet door weerhouden! In elk geval verwachten we de deelnemers aan de bus-excursie (vanwege de praktische tips), maar er zijn veel meer redenen om nu eens 'grensoverschrijdend' mee te doen! En vanwege de bereikbaarheid hoeft u het ook al niet te laten: bussen 52, 125 en 126 stoppen vlak voor de Koemarkt en vandaar is het langs de Lange Haven slechts een 5- á 600 meter (hooguit 10 minuten) wandelen over de Hoogstraat of langs de historische Schiedamse Lange Haven, naar nummer 97, gelegen tegenover de Appelmarktbrug (dus op één lijn met het Stedelijk Museum (Hoogstraat) - Coöp-Museum (Appelmarkt) en Appelmarktburg. Bent u slecht ter been? Laat het ons dan even weten - wellicht kunnen we een 'car-pool' op gang brengen (chauffeurs: meldt u ook aan, s.v.p.!).

De avond begint om 20.00 uur en vanaf 19.45 uur bent u hartelijk welkom!

Op **zaterdag 20 juni** staat de jaarlijkse bus-excursie op het programma. Dit keer naar Bredevoort (tussen Aalten en Winterswijk, in de Achterhoek). De voorbereidingen zijn in volle gang en bij de in het vorige Tijd-Schrift geopende voor-inschrijving meldden zich al 37 mensen aan! Het programma sluit goed aan op de vorige keer gemelde gedachten. We vertrekken omstreeks 08.20 vanaf de Hoflaan (Eneco) en 08.30 vanaf het Holy-zie-

kenhuis, drinken bij aankomst in Bredevoort in het fraaie 'ambachtelijk middeleeuws restaurant Bertram' een kop koffie met een stevig stuk appelgebak, gaan dan o.l.v. een plaatselijke gids een stadswandeling maken door het oude vestingstadje, nuttigen in Bertram een 'Bedelaars-hap' (een gevulde maaltijd-bonen-soep met eigengemaakt brood), laten de boeken-liefhebbers zo'n anderhalf uur grasduinen in de vele boekwinkeltjes en gaan met de anderen met de bus verder naar Winterswijk voor een kort stadsbezoekje en een bezoek aan het Museum Freriks (een streekmuseum met afdelingen voor geologie, biologie en archeologie en tevens collecties op het gebied van weverij, textiel, klederdrachten, merklappen en een poppencollectie, met buiten nog een kinderboerderij en een heemtuin). Daarna voegen we ons weer bij de boekengroep, drinken nog koffie en zetten dan weer koers naar Vlaarding, waar we omstreeks half zeven terug hopen te zijn.

Een uitgebreidere voorbeschouwing treft u in het vorige Tijd-Schrift aan. De kosten (inclusief de genoemde culinaire voorzieningen) bedragen f 50,— p.p. voor leden (en hun partner), en f 60,— voor niet-leden. Opgave uitsluitend door overmaking van dit bedrag (evt. verminderd met uw al betaalde f 10,— reserveringskosten) voor 15 mei a.s. op postgiro 750978 t.n.v. penningmeester Historische Vereniging, te Vlaarding. U wordt ingeschreven in (datum)volgorde van betaling(!). Voorlopige inschrijvers die onverhoopt niet meekunnen moeten dat uiterlijk 15 mei even telefonisch melden bij penningmeester A. Andriessen (tel. 435 6285). Niet tijdig afgemelde reserveerders verspelen hun 'voorkeurs-rechten' en het betaalde tientje (i.v.m. de verwachte belangstelling moeten we daarover goede afspraken maken: goede afspraken maken immers goede vrienden...). Nog niet opgegeven: denk er eens goed over na, en: ga ook mee!

Informatie over de andere activiteiten treft u aan in het volgende Tijd-Schrift, dat in de eerste helft van juni zal verschijnen. Voor opgave en nadere informatie kunt u bellen met het telefoonnummer Ledenactiviteiten dat in het Colofon vermeld staat.

**Voor kopieën
(ook in KLEUR)
moet je
naast de molen zijn!**

maandag t/m vrijdag
van 09.00 - 17.30 uur

DRUKKERIJ A. OUWENDIJK & ZN.

**offsetdruk - sneldruk -
copyshop - fotoservice**

Kortdijk 16-a 3134 HB Vlaarding
Telefoon (010) 435 3322*
Telefax (010) 435 3205
(avond/weekend (010) 434 2474
of b.g.g. (06-55) 532 655)
E-mail ouwendijk@dsv.nl
Internet www.dsv.nl/~ouwendyk

Boekbespreking

Bomengroei of Huizenbouw - 50 jaar bestuurlijk geploeter rond de Broekpolder,

door Toby Witte. Verkrijgbaar in de boekhandel voor f 29,— (voor leden van de HVV op vertoon van de advertentie op pagina 36: f 22,—).

Wat is het niet? Een plaatjesboek over hoe de Broekpolder was toen er nog boerderijen stonden en koeien graasden. Of over hoe de natuur zich, enerzijds met behulp van en anderzijds ondanks verwerpelijke praktijken van de mens, heeft ontwikkeld. Wat is het wel? Een rijk geïllustreerd boek waarin een stuk moderne geschiedenis op een boeiende en heldere manier wordt beschreven. En waarin niet geschroomd wordt om falende verantwoordelijken met naam en toenaam te noemen. Waarin duidelijk wordt hoe er eerst handjeklap is verricht met Rotterdam om goedkope bouwgrond te verkrijgen en hoe er daarna geworsteld is met het resultaat: een enorme hoeveelheid zwaar vervuilde grond die absoluut niet geschikt bleek voor het beoogde doel: woningbouw, die geen geld op kon leveren als landbouwgrond, maar die uiteindelijk toch een waardevol natuurgebied heeft opgeleverd. Het hele verhaal is een aaneenrijging van, er is inderdaad eigenlijk geen beter woord voor, bestuurlijk geploeter. Lastige regiobestuurders, eigenzinnige wethouders, rommelende ambtenaren, schandalen, doofpotten, er kwam maar geen eind aan. En er is nog geen eind aan, want nog steeds duurt de discussie over het mega-sportcomplex voort Ik heb het boek in één adem uitgelezen.

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft deze uitgave tot stand gebracht met financiële steun van de Gemeente Vlaardingen en het VSB Fonds Schiedam Vlaardingen. De fraaie vormgeving is afkomstig uit dezelfde bron als Tijd-Schrift en het Historisch Jaarboek: drukkerij Stout.

P.A. van der KOOIJ

Vlaardingen: Showroom, Kethelweg 24,
telefoon (010) 434 07 22

Op 13 februari 1998 is 'Bomengroei of Huizenbouw' verschenen.

Een boeiend boek over de -vooral politieke- ontwikkelingen rond de Broekpolder in de afgelopen 50 jaar, dat in opdracht van de Historische Vereniging Vlaardingen is geschreven door dr. Toby Witte.

Leden van de HVV kunnen dit unieke boek voor de speciale ledenprijs van f 22,- verkrijgen bij:

Boekhuis Den Draak, Veerplein 33-35,
Aart Pontier, De Loper 11-13 en
Copyshop Ouwendijk, Kortedijk 16a/b.
op vertoon van deze advertentie
(één exemplaar per lidmaatschap).

De auteur van deze aflevering

Arij Brauckman werd in 1935 geboren in de Ruytenburchstraat en bezocht de lagere school alsmede de MULO (Groen van Prinsterer) aan de Parkweg. Hij werkte als jongste bediende op het kantoor van de Visscherij Maatschappij Vlaardingen aan de Koningin Wilhelminahaven. Na daarna nog werkzaam te zijn geweest op enkele andere kantoren, is hij tenslotte medewerker geworden op de effecten-afdeling van een bankinstelling in Rotterdam. Sinds 1 januari 1993 geniet hij van een VUT-regeling.

